

MEMO

Onderwerp:

Aanvulling op natuurtoets groei en krimp 2011
t.b.v. bedrijven Hoenderloo/Beekbergen

Apeldoorn,
6 juni 2012

Projectnummer:
B02042.000132.0300

DIVISIE MILIEU & RUIMTE

Van:
drs. R.L. van Oudheusden

Opgesteld door:

Afdeling:
Divisie M&R Hoofddorp

Ons kenmerk:
076461512:0.7

Aan:
Provincie Gelderland
t.a.v. Gerard Nijenhuis

Kopieën aan:

Aanvulling op natuurtoets groei en krimp 2011 t.b.v. bedrijven Hoenderloo/Beekbergen

In 2008 is voor het recreatiebedrijf de Hertenhorst de Natuurbeschermingswetvergunning voor uitbreiding ingetrokken op grond van een bezwaarschrift op incorrect gebruik van krimp cijfers in het 'Pijplijnplan Hoenderloo'. Door een vergissing was de krimp van locatie Groot Panorama te hoog ingeschat waardoor er geen uitbreiding mogelijk was voor de Hertenhorst. Door een aantal wijzigingen in andere groeitenders (2007/2011) is nu ruimte ontstaan door extra krimp, waardoor de Hertenhorst mogelijk kan uitbreiden. Deze notitie zet deze mogelijkheden op een rij en beoordeeld en toetst de uitbreiding aan de Natuurbeschermingswet.

Achtergrond uitbreiding Hertenhorst

De Hertenhorst was in 2008 voornemens uit te breiden met 1,5 ha. De totale groei van het pijplijnplan had de grootte van 9,05 ha, de totale krimp ook 9,05 ha. Door de verkeerde inschatting van de krimp van locatie Groot Panorama bleek de krimp 1,3 ha lager uit te vallen (eerste inschatting was 4,0 ha, bleek 2,7 ha te zijn) en lag de totale krimp op slechts 7,75. Daardoor kon de groei ook slechts gelden voor 7,75 ha. De natuurbalans in het pijplijnplan kwam die 1,3 ha tekort, waardoor de plannen voor de Hertenhorst werden geschrapt. De groei werd dus beperkt tot 7,55 ha Natura 2000-gebied, terwijl er 7,75 ha krimp plaatsvond (0,2 ha over).

De Hertenhorst ligt ten oosten van de N788 en ten zuiden van Beekbergen. Het is een groot recreatiebedrijf met veel faciliteiten. De uitbreiding is gepland in een strook net ten noorden van de huidige parkeerplaats. Het bos wordt hier gedomineerd door grove den. De ondergroei is laag met voornamelijk gewone struikheide. Ook komt er veel Amerikaanse vogelkers voor. In onderstaande tabel is opgenomen op welke wijze de Hertenhorst wenst te groeien.

De Hertenhorst	Situatie voor gewenste uitbreiding	Situatie na gewenste uitbreiding	Verandering
Aantal slaapplekken	1588	1738	+ 150 slaapplekken
Aantal hectares	14,6	16,1	-1,5 ha Natura 2000-gebied

Wijziging krimp Groot Panorama

- Het aantal hectares krimp op locatie Groot Panorama is met 1,3 ha verminderd van 4,0 naar 2,7 ha.
- De krimphectares voor Groot Panorama werden geschikt bevonden voor de ontwikkeling van bos (gezien de omgeving zou de ontwikkeling van beukeneikenbossen met hulst of eiken-haagbeukenbossen mogelijk zijn (H9120 en H9160_A). Door minder krimp is er minder oppervlak beschikbaar voor uitbreiding van deze habitattypen. Omdat de groeilocaties geen uitbreiding hadden op deze kwalificerende typen (effect ruimtebeslag groei is 0), zorgt de vermindering van het aantal krimphectares niet voor een negatieve balans.
- De krimphectares voor Groot Panorama werden geschikt bevonden voor uitbreiding van leefgebied voor vliegend hert. Door minder krimp is er minder oppervlak beschikbaar voor uitbreiding van deze habitattypen. Omdat de groeilocaties geen uitbreiding hadden op leefgebied van vliegend hert (effect ruimtebeslag groei is 0), zorgt de vermindering van het aantal krimphectares niet voor een negatieve balans.
- De krimphectares voor Groot Panorama werden geschikt bevonden voor de ontwikkeling van leefgebied voor zwarte specht, wespendif en boomleeuwerik. Door minder krimp is er minder oppervlak beschikbaar voor uitbreiding van dit leefgebied. Omdat de groeilocaties geen uitbreiding hadden op leefgebied van de boomleeuwerik (effect ruimtebeslag groei is 0), zorgt de vermindering van het aantal krimphectares niet voor een negatieve balans. De groeilocaties hadden wel uitbreiding op leefgebied van wespendif en zwarte specht. De balans voor wespendif wordt nu positief i.p.v. neutraal. De balans voor zwarte specht was negatief en wordt iets minder negatief. Voor de getallen wordt verwezen naar het overzocht van de natuurbalansen verderop in deze notitie.
- De krimp van Groot Panorama heeft geen ontstoring tot gevolg. De wijziging van de krimp heeft geen verandering van de effecten van ontstoring tot gevolg.

N.B. De balans voor verstoring voor zwarte specht was in 2008 ook negatief. Voor deze soort was ook sprake van ontstoring van leefgebied (382 ha door krimp Gerritsfles). Doordat er zo'n groot gebied ontstoord werd, werd beoordeeld dat de toename van ontstoord gebied opwoog tegen de afname van leefgebied. De afname van 0,2 ha ruimtebeslag (van 3,6 naar 3,4 ha, zie natuurbalansen) leidt niet tot een andere conclusie dan destijds getrokken is. De kwaliteitswinst weegt op tegen het ruimtebeslag, mede omdat zwarte specht gevoelig is voor recreatie. Het profielendocument¹ van de soort geeft hiervoor aan: *“De zwarte specht heeft een matige tot gemiddelde gevoeligheid voor verstoring (verstoring bij < 100-300 m afstand). De gevoeligheid voor verstoring van het leefgebied is matig groot: de zwarte specht leeft in besloten tot halfopen landschap. Mogelijke effecten van verstoring op de populatie zijn onbekend. De zwarte specht broedt voornamelijk in oude bomen. Omdat veel van onze oude bomen langs lanen en paden staan is de soort wellicht gevoelig voor verstoring door recreanten. Vooral landrecreatie kan de soort verstoren”.*

Extra krimp andere groeitenders

- In de oplegnotitie ter aanvulling op de natuurtoets 2007 is opgenomen dat locatie de Kriemelberg met 0,9 ha minder is gegroeid dan was opgenomen. Omdat in de toekenning van de plannen de 0,9 ha voor de Kriemelberg wel is toegekend als groeimogelijkheid en deze ruimte niet benut is, is deze ruimte opnieuw beschikbaar voor groei, mits de groei leidt tot dezelfde effecten als de groei van de

¹ Ministerie van LNV, 2008. Profielendocument zwarte specht. Bron: website ministerie van EL&I, http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/documenten/profielen/vogels/profiel_vogel_A236.pdf

Kriemelberg zou hebben gehad (alleen effecten op ruimtebeslag leefgebied van zwarte specht en wespendif).

- In de aanpassingen die in 2012 zijn toegevoegd aan de rapportage 'Natuurtoets groei en krimp 2011' is beschreven dat locatie 't Schinkel met 0,5 minder groeit dan was opgenomen. De toekenning van 0,5 ha aan 't Schinkel is in 2012 komen te vervallen door faillissement van het bedrijf. Daardoor wijzigt het aantal toekenningshectares van deze groeitender naar 23,8 naar 23,3 ha. Er blijft 0,5 ha over waarin wel groei mogelijk is, maar nog niet is ingevuld. Mits nieuwe groei leidt tot dezelfde effecten als 't Schinkel zou hebben gedaan (alleen effecten op ruimtebeslag leefgebied zwarte specht en wespendif), kan andere groei plaatsvinden.
- Als gevolg van de wijzigingen in beide natuurtoetsen is er in totaal 1,4 ha toegekende groei die niet is doorgegaan. Deze 1,4 ha kan, mits de effecten vergelijkbaar zijn met die van de uitgebleven groei (alleen effecten ruimtebeslag leefgebied zwarte specht en wespendif), worden ingezet voor andere uitbreiding. Met de 0,2 ha die 'over' is uit het pijplijnplan, is er in totaal 1,6 ha voor groei beschikbaar.

Gevolgen veranderingen natuurbalansen

- De wijzigingen in de natuurbalansen van de tenders uit 2007 en 2011 zijn beschreven in aparte documenten (oplegnotitie natuurtoets 2007 en aanvullingen in het rapport natuurtoets groei en krimp 2011).
- De natuurbalansen voor het pijplijnplan 2008 wijzigen als volgt:

Balans soort	Effect door groei (ha)	Effect door krimp	Nieuw Saldo 2012 (ha)
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	Ruimtebeslag (0 ha)	Uitbreiding (4,15 ha) (Uitbreiding was 5,45 ha in 2008)	4,15 ha (Saldo was 5.45 ha in 2008)
H9160_A Eikenhaagbeukenbossen	Ruimtebeslag (0 ha)	Uitbreiding (4,15 ha) (Uitbreiding was 5,45 ha in 2008)	4,15 ha (Saldo was 5.45 ha in 2008)
Boslandschap	Ruimtebeslag (0 ha)	Uitbreiding (4,15 ha) (Uitbreiding was 5,45 ha in 2008)	4,15 ha (Saldo was 5.45 ha in 2008)
Wespendif	Ruimtebeslag (7,55 ha) (Ruimtebeslag was 9,05 ha in 2008)	Uitbreiding 7,75 ha (uitbreiding was 9,05 ha in 2008)	0,2 ha (Saldo was 0 ha in 2008)
Zwarte specht	Ruimtebeslag (7,55 ha) (Ruimtebeslag was 9,05 ha in 2008)	Uitbreiding 4,15 ha (Uitbreiding was 5,45 ha in 2008)	-3,4 ha (Saldo was -3,6 ha in 2008)
Boomleeuwrik	Ruimtebeslag (0 ha)	Uitbreiding 7,75 ha (Uitbreiding was 9,05 ha in 2008)	7,75 ha (Saldo was 9,05 ha in 2008)
Vliegend hert	Ruimtebeslag (0 ha)	Uitbreiding 2,7 ha (Uitbreiding was 4,0 ha in 2008)	2,7 ha (Saldo was 4,0 ha in 2008)

Effecten uitbreiding Hertenhorst

- De vegetatie op de uitbreidingslocatie van de Hertenhorst voldeed in 2008 niet aan de eisen die aan habitattypen wordt gesteld. Door de aard van de locatie (zie achtergrond) is deze inschatting in 2012 niet veranderd. Er vindt door uitbreiding geen ruimtebeslag op habitattypen plaats.
- De uitbreidingslocatie is geschikt leefgebied voor zwarte specht en wespendif (1,5 ha). Uitbreiding van de Hertenhorst heeft ruimtebeslag op het leefgebied van deze soorten tot gevolg.
- De uitbreidingslocatie is geen geschikt leefgebied voor andere vogel- en habitatrictlijnsoorten. Uitbreiding van de Hertenhorst geeft geen ruimtebeslag op leefgebied van andere soorten.
- De Hertenhorst is in 2008 meegenomen als onderdeel van de berekeningen voor verstoring voor de groei van Hoenderloo. De groei in Hoenderloo als geheel had geen extra verstoring op habitattypen, vogel- en habitatrictlijnsoorten tot gevolg. De groei van de Hertenhorst als particulier geval heeft nu ook geen extra verstoring tot gevolg.
- De uitbreiding van de Hertenhorst heeft geen versnippering tot gevolg.
- De uitbreiding van de Hertenhorst heeft geen effect op de 'Veluwe 2010-doelen'

Beoordeling en toetsing uitbreiding Hertenhorst

- Door de wijzigingen in de eerdere groeitenders is 1,6 ha ontstaan waarop uitbreiding mogelijk is voor recreatieve uitbreiding. Deze uitbreiding kan doorgaan onder de volgende voorwaarden:
 - als er alleen ruimtebeslag optreedt op leefgebied van zwarte specht en wespendif
 - als ruimtebeslag op habitattypen, leefgebied van habitatrictlijnsoorten en andere vogelrichtlijnsoorten wordt voorkomen
 - als er geen extra verstoring van habitattypen en leefgebied van soorten optreedt
 - als er geen effecten zijn van versnippering en van aantasting van de 'Veluwe-2010 doelen'.
- De Hertenhorst voldoet aan deze eisen. De uitbreiding van 1,5 ha heeft alleen ruimtebeslag op leefgebied van zwarte specht en wespendif tot gevolg². De beschikbaarheid van 1,6 ha is voldoende om 1,5 ha uitbreiding van de Hertenhorst mogelijk te maken.

² Door de ligging zal de Hertenhorst ook geen invloed kunnen hebben op ontstoring bij Klein Dabbelo die optreedt door krimp van locatie de Oase (zie ook Natuurtoets groei en krimp 2011).